

2. Стрілець С.І. Формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій / С.І. Стрілець, Т.П. Запорожченко. – URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_100/Strilets.pdf.

3. Рудницька Н.Ю. Використання комп'ютерних технологій на уроках математики в початковій школі / Н.Ю. Рудницькі, М.О. Синиця. – URL : http://eprints.zu.edu.ua/5868/1/Стаття_Рудницька_Синиця.pdf.

*Міляевич Ольга Ігорівна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ, ОБМЕЖЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В ОСВІТІ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВИХ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ ДИТИНИ

27 грудня 2017 Уряд затвердив розпорядження плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності і здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків. Це дало початок впровадження інклюзивної освіти в Україні, адже раніше таких дітей радили направляти в школи-інтернати закритого типу, що призводило до соціальної замкненості дітей з особливими освітніми потребами. Я завжди вважала, що таким дітям потрібно спілкуватися з однолітками для соціальної взаємодії, що в подальшому полегшить їм життя. Головна задача освіти, при роботі з дітьми з ООП – це не дати знання – для знання, а для того, щоб знати як застосувати ці знання в подальшому самостійному житті.

В більшості випадків розуміння людей про інклюзію тісно асоціюється з терміном «інвалідність». Проте це не завжди так, адже не всі діти з ООП можуть мати «інвалідність». Згідно Закону України «Про освіту» «особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на

освіту» [1]. До дітей з ООП також відносять дітей, які мають порушення розвитку, зокрема: емоційні і поведінкові, фізичні; мовлення та спілкування; труднощі в навчанні; затримка психічного або інтелектуального розвитку; слуху, зору.

Міжнародні класифікації Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я:

- Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям (МКХ);
- Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ);
- Міжнародна класифікація первинної медичної допомоги (ICPC-2).

Для визначення у дітей особливих освітніх потреб Міністерством охорони здоров'я України було видано наказ № 981 від 23 травня 2018 року «Про затвердження перекладу Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків». У ньому зосереджено увагу не на діагнозі дитини, як у МКХ, а саме на особистості, яка має свої потреби та можливості щодо реалізації власного потенціалу в повсякденному житті. Тож давайте розглянемо її складові та компоненти.

МКФ застосовується:

1. Як клінічний інструмент при оцінці потреб, відповідності методів лікування, оцінці професійної придатності та якості надання реабілітаційних послуг.

2. Для ранньої діагностики і виявлення порушень.

3. Для катамнестичного спостереження – спостереження і реабілітації новонародженого, який переніс критичний стан або важку хворобу відразу після народження, з метою упередження або максимального зменшення негативних наслідків перенесеного захворювання.

4. Міждисциплінарний підхід. Спільно освітяни, лікарі, соціальні працівники зможуть допомогти кожній особі з ООП [3, с. 84].

Загальний огляд складових МКФ:

Функції організму – це фізіологічні функції систем організму (в тому числі психологічні функції).

Структури організму – це анатомічні частини тіла, такі як органи, кінцівки та їх складові частини.

Порушення – це проблеми, що виникають у функціях або структурах, такі як істотне відхилення або втрата.

Активність – це виконання особою завдання або дії.

Участь – це залучення індивіда до життєвої ситуації.

Обмеження активності – це труднощі, яких може зазнавати особа при виконанні діяльності.

Обмеження можливості участі – це проблеми, яких може зазнати особа при залученні до життєвих ситуацій.

Фактори навколишнього середовища створюють фізичне і соціальне оточення, середовище відносин і установок, де люди живуть і проводять свій час.

МКФ має *дві частини*, кожна з яких містить дві складові:

Частина 1. Функціонування та обмеження життєдіяльності

(а) Функції та структури організму

(б) Активність та участь

Частина 2. Контекстуальні фактори

(а) Фактори навколишнього середовища

(б) Особистісні фактори

Кожен компонент може бути виражений як *позитивними*, так і *негативними* термінами.

Кожен компонент складається з різних доменів і, в межах кожного домена – з категорій, які є одиницями класифікації. Показники здоров'я та пов'язані зі здоров'ям стани особи можуть бути зареєстровані шляхом вибору коду або кодів відповідної категорії з наступним додаванням *кваліфікаторів*, які є числовими кодами, що вказують на межі чи обсяг функціонування або обмежень життєдіяльності в цій категорії, або ту міру, в якій оточуюче середовище постає сприятливим фактором чи бар'єром [2].

Рис. 1 Структура МКФ [3, с. 87].

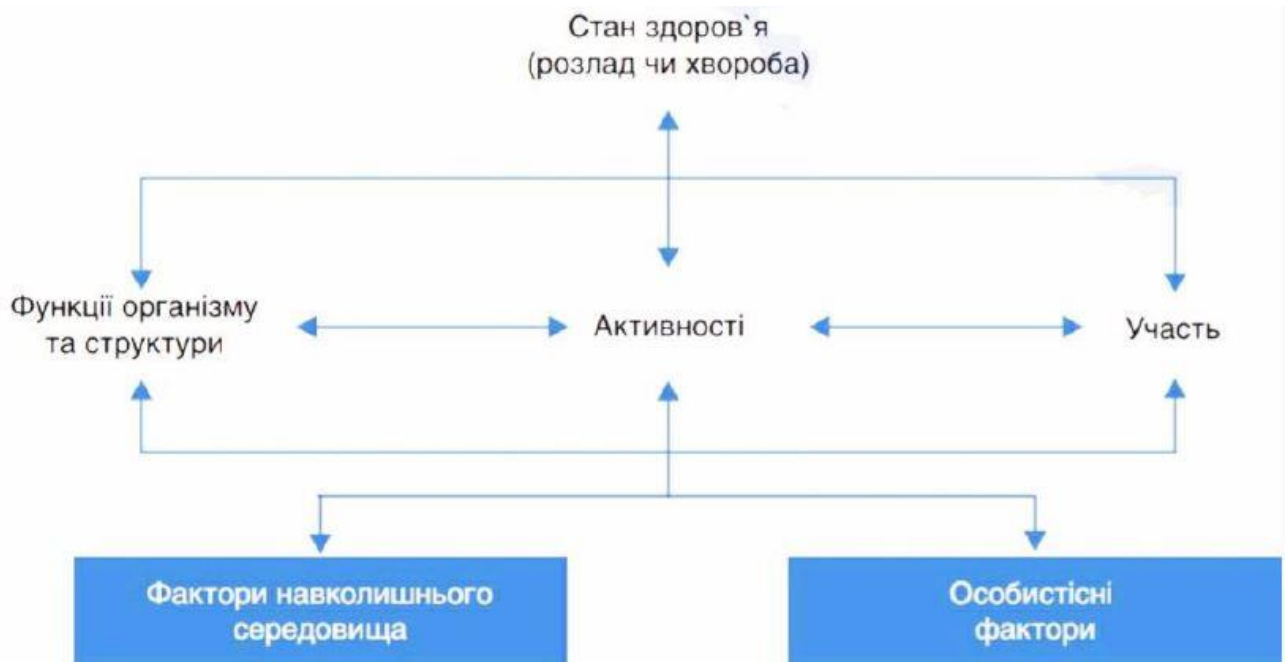

Рис. 2 Взаємодія між компонентами МКФ [3, с. 84].

Ці компоненти позначаються *префіксами* в кожному коді:

- b для Функцій організму
- s для Структур організму
- d для Активності та Участі
- e для Факторів навколишнього середовища.

Префікс d позначає домени в межах компоненту «Активність та Участь». На власний розсуд, префікс d може бути замінений на a або y, щоб позначити відповідно активність та участь.

За літерами b, s, d та e слідує цифровий код, який починається з номера розділу (одна цифра), а потім другий рівень (дві цифри), а третій та четвертий рівні (по одній цифрі кожен).

Наприклад, у класифікації функцій організму є такі *коди*:

- b2 Сенсорні функції та біль (елемент першого рівня)
- b210 Функції зору (елемент другого рівня)
- b 2102 Якість зору (елемент третього рівня)
- b 21022 Контрастна чутливість (елемент четвертого рівня)

Домени *Функції організму*

- b1 Розумові функції
- b2 Сенсорні функції та біль
- b3 Функції голосу і мови
- b4 Функції серцево-судинної, кровотворної (гематологічної), імунної та респіраторної систем
- b5 Функції травної, ендокринної систем та метаболізму

- b6 Урогенітальні та репродуктивні функції
- b7 Нейром'язові, скелетні та пов'язані з рухом функції
- b8 Функції шкіри та пов'язаних з нею структур

Домени Структури організму

- s1 Структури нервової системи
- s2 Око, вухо та пов'язані з ними структури
- s3 Структури, що беруть участь у голосоутворенні та мові
- s4 Структури серцево-судинної, імунної та дихальної систем
- s5 Структури, пов'язані із системами травлення, обміну речовин та ендокринною системою
- s6 Структури, що відносяться до сечостатевої та репродуктивної систем
- s7 Структури, пов'язані з рухом
- s8 Шкіра та пов'язані з нею структури

Домени Фактори навколишнього середовища

- e1 Продукція та технології
- e2 Навколишнє середовище та природні зміни в ньому, що виникли внаслідок діяльності людини
- e3 Підтримка і взаємовідносини
- e4 Взаємовідносини індивіда в суспільстві
- e5 Служби, системи та політика

Домени Активності та Участі

- d1 Навчання і застосування знань
- d2 Загальні завдання і вимоги
- d3 Комунікація
- d4 Мобільність
- d5 Самообслуговування
- d6 Участь у повсякденному житті
- d7 Міжособистісні взаємодії та стосунки
- d8 Основні сфери життя
- d9 Спільнота, соціальне і громадське життя

Спільна шкала компонентів МФК

- XXX0 – відсутні порушення (немає, відсутні, незначні) 0–4%;
- XXX1 – легкі порушення (легкі, незначні) 5–24%;
- XXX2 – помірні порушення (середні, значні) 25–49%;
- XXX3 – тяжкі порушення (значні, інтенсивні) 50–95%;
- XXX4 – повні порушення (тяжкі, абсолютні, тотальні) 96–100%;
- XXX8 – не визначено;
- XXX9 – не можна застосовувати [2].

Таким чином МКФ допомагає спеціалістам приймати рішення щодо функціонування й обмеження життєдіяльності дитини з ООП, уніфікованою, зрозумілою, стандартизованою мовою. За допомогою чітких критеріїв для опису життєдіяльності дитини з ООП та комплексно планувати послуги у сфері освіти й охорони здоров'я. Адже всі компоненти МКФ взаємопов'язані і заключення про особливі освітні потреби без них не можливе.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту» (2017 р.) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2018 року № 981 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України 21.12.2018 № 2449) URL : https://moz.gov.ua/uploads/2/11374-9898_dn_20181221_2449.pdf
3. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ "Агентство "Україна", 2019. 300 с.

Наумчук Ірина Вікторівна
*студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко – гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Красовська Ольга Олександрівна
*доктор педагогічних наук, професор
професор кафедри теорії та методики початкової освіти.
ПВНЗ «Міжнародний економіко – гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Закон України “Про освіту” розглядає інклюзивне навчання як одну з форм здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами. Тож перед освітньою інклюзією постає завдання формування в учнів з психофізичними порушеннями не лише системи предметних компетентностей, але й застосування змісту освіти для корекції наявних недоліків розвитку. Саме корекційне виховання в процесі здобуття освіти дітьми з інтелектуальними порушеннями цілеспрямовано та послідовно поліпшує їх розвиток і соціалізацію, здійснює профілактику виникнення негативних новоутворень у “структурі дефекту”, формування максимально можливих позитивних властивостей дитини, шляхом виправлення порушень розвитку психолого-